

APSAUGOS NUO SMURTO ARTIMOJE APLINKOJE TARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Kupiškio r. kūno kultūros ir sporto centro (toliau – Centras) Apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje tvarkos aprašas (toliau – Aprašas), parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje 2011 m. gegužės 26 d. įstatymu Nr. XI-1425, nustato smurto (fizinio, psichologinio, seksualinio, nepriežiūros) prieš asmenį pasekmes asmens fizinei, psichikos, dvasinei, moralei ar socialinei sveikatai ir raidai, smurto atpažinimo kriterijus, įstaigos darbuotojų veiksmus įtarus, kad asmuo galimai patyrė smurtą artimoje aplinkoje, keitimosi asmens duomenimis, susijusiais su smurtu artimoje aplinkoje procedūrą bei smurtą artimoje aplinkoje patyrusių ar patiriančių pavojų dėl smurto artimoje aplinkoje asmenų ir susijusių asmenų duomenų rūšis.

2. Aprašas taikomas visiems Centro darbuotojams, kurie gauna informaciją apie asmenis patyrusius smurtą artimoje aplinkoje, arba asmenis, kurie patiria smurto artimoje aplinkoje pavojų.

3. Apraše vartojamos sąvokos:

3.1. **artima aplinka** – aplinka, kurią sudaro asmenys, siejami arba praeityje sieti santuokiniais, partnerystės, svainystės, giminystės ar kitais artimais ryšiais, taip pat asmenys, kartu gyvenantys ir tvarkantys bendrą ūkį;

3.2. **pagalba smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriančiam asmeniui ar smurtą artimoje aplinkoje patyrusiam asmeniui** – informacija, konsultacijos ir (ar) paslaugos, teikiamos smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriančiam asmeniui ar smurtą artimoje aplinkoje patyrusiam asmeniui, atsižvelgiant į smurto artimoje aplinkoje pobūdį, dėl šio smurto atsiradusius jo poreikius, taip pat ir individualius poreikius;

3.3.. **smurtą artimoje aplinkoje patyręs asmuo** – asmuo, prieš kurį panaudotas smurtas artimoje aplinkoje, taip pat vaikas, tapęs smurto artimoje aplinkoje liudininku, ir (ar) vaikas, gyvenantis artimoje aplinkoje, kurioje buvo smurtauta;

3.4.. **smurtas artimoje aplinkoje** – artimoje aplinkoje veikimu ar neveikimu asmeniui daromas tyčinis fizinis, psichinis, seksualinis, ekonominis ar kitas poveikis, dėl kurio asmuo patiria fizinę, turtinę ir (ar) neturtinę žalą;

3.5. **smurto artimoje aplinkoje pavojų keliantis asmuo** – asmuo, keliantis pagrįstą įtarimą, kad gali panaudoti smurtą artimoje aplinkoje;

3.6. **smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantis asmuo** – asmuo, prieš kurį, pagrįstai įtariama, gali būti panaudotas smurtas artimoje aplinkoje;

3.7. **specializuota kompleksinė pagalba** – pagalba smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantiems asmenims ar smurtą artimoje aplinkoje patyrusiems asmenims, kurią organizuoja, koordinuoja ir (ar) teikia specializuotos kompleksinės pagalbos centrai, kaip tai nustatyta šio įstatymo 14 straipsnyje;

3.8. **specializuotos kompleksinės pagalbos centras** – Lietuvos Respublikoje ar kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje arba kitoje Europos ekonominės erdvės valstybėje įsisteigęs viešasis juridinis asmuo ar jo padalinys, kuriam šio įstatymo 16 straipsnyje nustatyta tvarka suteikta teisė teikti specializuotą kompleksinę pagalbą smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantiems asmenims ar smurtą artimoje aplinkoje patyrusiems asmenims.

II SKYRIUS

SMURTO FORMOS IR SMURTO ATPAŽINIMO KRITERIJAI

4. Smurto formos gali būti:

4.1. fizinis smurtas – tai neteisėtas, tyčinis, prieš asmens valią jo organizmui daromas fizinis poveikis, kuriuo siekiama atimti gyvybę, padaryti žalą sveikatai, atimti laisvę, sukelti bejėgišką būklę, fizinį skausmą ar kitokias fizines kančias;

4.2. seksualinis smurtas – kėsanimasis į seksualinio apsisprendimo laisvę. Seksualinis smurtas išryškėja tokiomis formomis kaip vertimas nusirengti, santykiauti prieš asmens valią, žiaurus lytinis santykiavimas, vertimas stebėti ir (ar) kartoti pornografinius veiksmus, kt.;

4.3. psichologinis smurtas (emocinis, verbalinis) – pavojingas, visada sąmoningas, tyčinis poveikis kito žmogaus psichikai, verčiantis jį baimintis, kad dėl tolesnių grasinančiojo veiksmų ar neveikimo atsiras tam tikrų neigiamų padarinių. Psichologinio smurto formos: nuolatinė kritika, riksmas ir barniai, veiksmų laisvės varžymas, jausmų ignoravimas, įsitikinimų išjuokimas, melas, manipuliavimas asmeniu, draudimas išeiti į viešumą, trukdymas palaikyti santykius su giminaičiais ir draugais, viešas žeminimas, grasinimas nužudyti, sužaloti ar pagrobtį, palikimas pavojingose vietose, kt.;

4.4. ekonominis smurtas – smurto forma, pasižyminti tam tikra specifika, nes jo padariniai nėra akivaizdūs kitiems visuomenės nariams. Ekonominio smurto gali formos: asmeniui neleidžiama dirbti, iš jo atimamas uždarbis, verčiama prašyti pinigų savo ir vaikų

reikmėms, neduodama pinigų būtiniausiems dalykams (maistui, medicinos pagalbai, išsilavinimui), kontroliuojamas šeimos biudžetas ir vienvaldiškai priimami finansiniai sprendimai, atsisakoma išlaikyti vaikus tiek gyvenant santuokoje, tiek skyrybų atveju (kai vaikai lieka su motina), atsisakoma teikti asmeniui informaciją apie realią turtingą šeimos padėtį, prieš skyrybas turtas užrašomas smurtautojo giminaičiams ar kitiems asmenims, asmuo gali būti verčiamas prieš savo valią pasirašyti dokumentus, patvirtinančius, jog jis atsisako viso santuokoje užgyvento turto ir kt.

III SKYRIUS

VEIKSMAI KILUS ĮTARIMUI DĖL GALIMO SMURTO ARTIMOJE APLINKOJE

5. Centro darbuotojai, sužinoję/įtare apie smurtą artimoje aplinkoje:

5.1. informuoja Centro administraciją, kuri savo ruožtu apie smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantį asmenį telefonu informuoja specializuotos kompleksinės pagalbos centrą (tel. nr. +370 700 55516, +370 699 86866), o apie smurtą patyrusį asmenį – specializuotos kompleksinės pagalbos centrą (tel. nr. +370 700 55516, +370 699 86866) ir policiją, (tel. nr. 112) ir pateikia būtiniausius kontaktinius šio asmens duomenis (vardą, pavardę, telefono ryšio numerį, elektroninio pašto adresą);

5.2. smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantis asmuo ar smurtą patyręs asmuo žodžiu ar telefonu informuojamas, kad su juo susisieks specializuotos kompleksinės pagalbos centras ir, jam sutikus, suteiks pagalbą. Šiam asmeniui pateikiami specializuotos kompleksinės pagalbos centro (tel. nr. +370 700 55516, +370 699 86866) ir emocinės pagalbos tarnybos telefono ryšio numeriai (Jaunimo linija, tel. nr. +370 800 28888, Pagalbos moterims linija tel. nr. +370 800 66366, Krizių įveikimo centras tel. nr. +370 640 51555);

5.3. jeigu smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantis asmuo ar smurtą patyręs asmuo yra nepilnametis, specializuotam kompleksinės pagalbos centrui perduodami šio nepilnamečio atstovo pagal įstatymą ir jo asmens duomenys (atstovo pagal įstatymą vardas, pavardė, telefono ryšio numeris, elektroninio pašto adresas, nepilnamečio vardas, pavardė).

III SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

6. Apraše nurodyti asmens duomenys tvarkomi laikantis Reglamento (ES) 2016/679, Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo ir Lietuvos

Respublikos asmens duomenų, tvarkomų nusikalstamų veikų prevencijos, tyrimo, atskleidimo ar baudžiamojo persekiojimo už jas, bausmių vykdymo arba nacionalinio saugumo ar gynybos tikslais, teisinės apsaugos įstatymo.

7. Aprašas atnaujinamas (peržiūrimas, keičiamas, papildomas, rengiamas naujas) pasikeitus teisės aktams reglamentuojantiems smurto artimoje aplinkoje prevenciją. Už Aprašo atnaujinimą atsakingas Centro asmens duomenų apsaugos pareigūnas.

8. Centro darbuotojai su Aprašu supažindinami pasirašytinai.

9. Aprašas skelbiamas Centro interneto svetainėje.
